

γάλα μέρη και μεγάλη αυτοκρατορία, και ότι σκοπός του νεωτέρου Έλληνας άλλος δεν είναι η ή αποκατάσταση του μεγαλείου εκείνου. Ότι αυτά όλα για να κατορθωθούν έχουν ανάγκη από ευγενή ψυχή και χαρακτηριστικά ισχυρόν, από θυσία του εγωισμού και της ιδιοτελείας, από περιφρόνηση των κινδύνων και των κόπων. Ότι δεν αρκεί να ονομάζεται κανείς μεγάλων γενεών τέκνον, αν δεν γίνη αντίστοιχος εκείνων, και ότι είναι αίτιος μεγαλύτερον τό να νομίζουμε πως το κλέος του παρελθόντος μπορεί να οικειωθή τή σημερινή κληρονομία.

Τά βιβλία, που θάχρη βοηθός ο δάσκαλος, πρέπει να κινή να νάναι σύμφωνα με τό σκοπό του έργου, να νάναι απλά, εύληπτα, λιγά και φτηνά. Η ιστορία νάναι τό εγκόλπιο του μαθητού, αλλά ιστορία λογική και κριτική, και όχι: πινάζ ονομάτων και γεγονότων. Ο δάσκαλος θά πασχίση να εμπνεύση στο μαθητή τήν αγάπη τής ιστορίας του και να τον κάμη να βλέπη και να ερευνή τα πράγματα σοβαρότερα, θά του αποδειξη ότι κανός πιά να φήσουμε τά μικρά και μηδαμικά, στα έπιτα συνεθίσαι να τ υ β ε ζ ζ ου με από μικρά ως που μεγαλώνουμε.

Δεν ξερω αν και η στερέωση τής πίστωσης είναι έργο του δασκάλου. Έκείνο όμως, που δεν έχει ανάγκη συντήρησης είναι, ότι χωρίς αλόγητη φησικευτική πεποιθηση πάλι δεν θά κατορθώσουμε. Αυτό μας τό διδάσκει και η ιστορία τής αρχαιότητας. Δεν λέγω η άγνομή μας να λάθη χαρακτηριστικά παπαδική. Να μην πιστούμε σε υπερβολές. Νάχουμε παντού τήν αναλογική του ποσού.

Αλλά μαθητής, αν υποθέσουμε ότι μέσα στο σχολείο κατώρθωσι να μαρρώση τελείως τήν ψυχή του, τό ήθος του, τον χαρακτηριστικά τον παιδικό, έχει ανάγκη και κάτι μερικώς άλλα διδάγματα η καλύτερα από μια άλλη μέριμνα, έξωτερική αυτή, η οποία θά τον κάμη νεανία και κατόπι άνδρα ικανό να εκπληρώση τις προσδοκίες των μαθητικών χρόνων. Αυτό κατόπι.

ΔΑΜΩΝΑΣ

— Άς πούμε, προσέεστη, πως ενώ είναι φρουρός άξαφνα νιώθει πως κάποιος βάζει τά δειά του χέρια γύρω στο λαιμό σου και σε σφίγγει. Ξέρεις τι πρέπει να φωνάζεις;

—Μάλιστα, κ. λογία. Θά φωνάξω, "Έλα, καυμένη Μαρία, άφισέ με, θά με πνίξεις."

Τώρα τελευταία δεικμάστηκε σε πόσην ώρα γίνεται τό δέντρο έφημερίδα σε 7. 35 τό πρωτό κόπησαν τρία δέντρα. Από τις 7. 35 ως στις 9. 34 ξεφυλάθησαν, λιανίστηκαν, γίνανε γυλός κι έπειτα χαρτί. Από τις 9.34 ως στις 10 τό χαρτί πήγε στο πιεστήριο τυπώθηκε διπλώθηκε. Έτσι τά δέντρα έγιναν έφημερίδες σε 145λεφτά.

και για όλες τις αίστητες μαζί! "Αλλάζει λοιπόν άλάκαιρη η άνέργεια του αντίληπτικού μας κατά τήν ποσότητα με ήλι κατά τήν ποιότητα. Μου έλεγε μάλιστα πως μπορούσε να μικραίνει έναν άνθρωπο και μαζί του άλάκαιρο τον κόσμο των αίσθημάτων του ως τό εκατομμυριοστό μέρος του μεγέθους του! Πως τό έκαμε, τον έρώτησα, με χημοειλάσε μονάχα και μου έπε μουρμουρίζοντας:

"Χμ! Δεν μπορούνε να τό καταλάβουν. Δεν μπορώ, δε γίνεται να σά; τό ζητήσω. Δε θά σάς ώφελούσε τίποτες! Ο! άνθρωποι μένου άνθρωποι, είτε μεγάλοι είτε μικροί! Δε βλέπουμε παραέρα από τό στενό τους όρίζοντα. Γιατί να υπερθευτά σ' ατέλειωτα μαλλώματα;"

Τώρα τον έρώτησα: "Τι τό θέλεις τό μικρόνο;" — «Α! Είναι άριστούργημα τό μικρόνο, και για τούς σημερινούς επιστήμονες δι,τι η σαπουνόφουσα για τό παιδί σου: "Ένα παιγνίδι! Που ίσως δεν μπορούνε να τό καταλάβουν. Μά έπειδή οι λόγοι: δεν είναι παιδιά κι απαιτούν να τα καταλάβουν όλα, θ' αρχίζαμε μια συζήτηση ατέλειωτη, αν τούς ζητούσα τό έπυρεμά μου. Δε θά είγε κανένα σκοπό, γιατί τά σήμερα κανείς δεν είναι σε θέση να κρίνη άπάνω στο ζήτημα τούτο. Θά με κοροιδεύανε λοιπόν—χμ! — τρελοκομείο!"

"Και όμως, φώναζε, είναι χρέος να διαλαλούμε τήν αλήθεια, κι ως είναι και με κίνυνο τής όπόληψής μας! Δε αυτόν τον τρόπο μονάχα έγινε η πρόοδο του πολιτισμού! Πες

ΤΟΤ ΚΑΝΤ Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΔΟΛΟΥ ΛΟΓΙΣΜΟΥ

(άπόδρασμα)

...Μερικοί μας γνωρισμοί περνούν δάότελα τή γραμμή κάθε δυνατής πείρας και φαίνεται οά ν' απλώνουν τό συλλογισμόν μας τον κύκλο πολύ πιδ πέρα από τά όννορά της με έννοιες που κανένα άντικείμενο δεν τούς ανταποκρίνεται άπ' όσα μπορεί ποτέ να μάς προμηθήση η πείρα. Κ' ίσα ίσα μέσα σ' αυτούς τούς υπεραισθητικούς γνωρισμούς, όπου η πείρα δεν οδηγεί μήτε διορθώνει, εκεί πέφτουν του λογισμού οι μελέτες, που τήν άξία τους τή νομίζουμε πολύ σημαντικότερη και τό σκοπό τους πολύ άνωτερο παρ' ό,τι ποτέ κατορθώνει ο νοός μέσα στον κύκλο των αισθητικών φαινομένων. Τόσο άψηλά τήν άνεβάζουμε μάλιστα τήν άξία τους που και με φόβο να σφάλουμε, κάλλια έχουμε τά πάντα να τομύδουμε παρ' από δισταγμό η καταθήνια η άδιαφορία να παρατήσουμε τόσο σημαντική μελέτη. Τ' αναπόφευγα αυτά προβλήματα του "Αδολου Λογισμού είναι ο Θ ε ο ς, η Α ε υ τ ε ρ ι ά, η Α θ α ν α σ τ ι α. Η επιστήμη που μ' όλα της τά όννεργα έχει καθαυτό σκοπό της τή λύση τους λέγεται Μ ε τ ε τ ρ ο υ ς ι κ ή, κι ο μέθοδος της στην άρχή είναι ο ρ γ μ α τ ι κ ό ς, δηλαδή καταπιάνεται άδίσταχτα τόσο δύσκολο έργο δίχως πρώτα να ξετάση τι τού είναι του λογισμού κατορθωτό και τι άκατορθωτό. Ως τόσο οάν πιδ φυσικό φαίνεται, όταν άληθούμε τό ότέριο έδαφος τής πείρας, να μη ζητούμε με τούς γνωρισμούς που κατέχουμε μόν ξεροντας πόθε και μ' άρχές άγνωστικής πηγής ετύς ετύς να χτίσουμε, πριν πρώτα πρώτα καλοξετάζοντας βεβαιωθούμε αν είναι η όχι τά θεμέλια γερά. Σάν πιδ φυσικό ετανε, δίχως άλλο, από καιρό τώρα να ξετάσουν πρώτα οι φιλοσοφοί τό αν μπορεί ο νοός να φτάση σ' αυτούς τούς ά π ο τ ά π ρ ι ο υ (a priori) γνωρισμούς και τό τι είναι η περιοχή τους, τό κύρος τους, η άξία τους. Κι άληθινά τίποτα δεν είναι φυσικώτερο άνίσως με τούτο έννοούμε ό,τι σωστά και λογικά έπρεπε να γίνεται. "Αν όμως έννοούμε ό,τι συνειθίζεται, τότες πάλε τίποτα φυσικώτερο και πιδ εύκολονόητο παρ' τό να έμεινε αυτή η μελέτη τόσο πίσω. Γιατί μέρος αυτών των γνωρισμών, δηλαδή τά Μαθηματικά, από καιρό τώρα κέρδιαν άξιοπιστία, κι αυτό μάς γεννά έλλπιδα κάλων άποτελεσμάτων κι' από άλλους, αν και ριζικά άλλωλύμενες. "Επειτα, ύμα βρούμε από τά όννορα τής πείρας δεν έχει πιά φόβο να μάς άντικρούση και τόσο μάς μαγεύει τό να πλνθάνουμε τούς γνωρισμούς μας, που τίποτα δε μάς σταματάει ως που να σκοντάψουμε σε καθαρό παραλογισμό. Τόν άποφεύγεις όμως τόν παραλογισμό όταν τις φαντασίες σου προσέχεις να τις πλάθης προφυλαχτικά, αν και πάντα θά μένουμε φαντασίες.

τους τήν άπόδειξη σου! —"Χμ! έπε ο θεός, αν όμως κανείς δεν μπορεί να καταλάβη σήν άπόδειξη μου, γιατί μιλούμε δυο γλώσσες δάότελα διαφορετικές; Τότες στο τέλος τής συζήτησης σκοτώνουν τον αντίπαλό τους, φυσικά η ήθικά! Δεν τό έχω άρεση!" —"Και μ' όλα ταύτα" άποκρίθηνα θαρρετά, "θά φώναζε τήν αλήθεια, αν είχα τήν άπόδειξη για τον έαυτό μου τουλάχιστο!" —"Σε μαρούς και τυφούς;—τι; ήθελες να τό δοκιμάσης; Έτσι; Νί! Τήρα δά αυτό τό πρώτο!" Ο Μπάριμπα—Φέντης έβγαλε από τήν τσέπη του μια μικρή μηχανή, που είγε μερικά γιαλένια σωληνάκια με δέσιμο από μέταλλο, βίδες και μια λεφτή λεφτή κλίμακα. Μου έθαλε τό σωληνάρι στη μύτη, κι άρχισε να γυρίζη τις βίδες. Αιστάνθηκα τότες που μύριζα κάτι άσυνήθιστο...

"Α! τί ώρα! είναι αυτή! Νά τήνε!" φώναζε ο γείος μου πάλε δείχνοντας μια καινούργια σαπουνόφουσα που πετούσε σιγά σιγά από τό παραθύρι.» —"Πρόσεξε δά τή σαπουνόφουσα τούτη!" πρόσταξε ο Μπάριμπα—Φέντης γυρίζοντας όλοένα τις βίδες. Μου φαινότανε οά να μεγαλώνε όλοένα η σαπουνόφουσα, οά να τήνε σίμωνα όλοένα. Τό παραθύρι με τό άγώρι, τό τραπέζι που καθόμαστε, τά δέντρα του περιβολίου μας όλα απομακραίνονταν, όλα γινότανε πιδ θαμπά. Μονάχα ο θεός μας έμεινε κοντά μου. "Έβαλε τή μηχανή του στην τσέπη του. Λίγο λίγο όλα τριγύρω μας είχαν άφανιστή. Ο ούρανος άπλώθηκε απο-

Ο ΓΥΝΑΙΚΟΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΖΗΣΤΗΣ

20 του Αλωνάρη 1904

άπό τό Παρίσι:

Άγαπητέ Νουμ,ο,

Σούγραψα στάλλο μου γράμμα για τή ζέστη τήν Παρισιάνικη, και δε θέλω να σου λέω όλο τά ίδια πράματα, μά πιστεψέ μου πως κατάντησε αυτές τις μέρες άνυπόφευκτη. Κατηγορούμε όλοι μας τήν Άθήνα για τή σκόνη κτά, μά γνώρισε πως και δώ, οά δεν θελήση να βρέξη ο καλός μας ο άμαρχος πούναι δ' ύψηλά, έχουμε τά ίδια και χειρότερα. Μ' όλα τά πλακόστρωτα και ξυλόστρωτα, και τά πισωσμένα μπουλεβάρια και τά μπόλικά καταβρέγματα, και σκόνη σηκώνεται, και τά δέντρα μαραντζιάζουνε κ' οι άνθρώποι κατζίάζουνε και ξεροψήνουνται για λίγες μέρες. Από τούτο καταλαβαίνω, πως ένα από τά μεγάλα κακά του τόπου μας είναι και η άδροχιά που τονε παραδέρνει δάο τό καλοκαίρι. Και γι' αυτό έχει εκεί αυτή τή τρομερή σκόνη που και τά μόμυλα και τά ρούχα καταστρέφει, μά και τό ανθρώπινο πετσί, και τήν όψη του προσώπου πολύ τή χαλνά.

Τι' αυτό θά σε παρακαλέσω, φίλε μου, να δώσης από μέρος μου μια καλή σβουλή στις κυρίες που έχουνε τό δέσμα νεαλικάτο.

Να τούς πής να συνηθίζουμε να πλένουμε κάθε βράδυ πριν πλαγιάσουμε τό πρόσωπο, τά χέρια και τό λαιμό τους με νερό χλιαρό, που να τήχουμε προτίτερα βρασμένο μαζί με λίγο μπορικό όξυ (acide borique.) Μιδ κονταλιά τής σούπας μπορικό, φτάνει για δυο οκάδες νερό. Μέσα σ' αυτό τό νερό να ρίξουμε και λίγες σταλαγματιές από βάμα βενζόης (teinture de benjoin.) Από τό ίδιο αυτό νερό να γαργαρίζουμε και στο στόμα και να ρουφούνε κι από τή μύτη τους.

Αυτό τό συνήθιο κάνει πολύ καλό και μάλιστα τό καλοκαίρι είναι πολύ εύχάριστο, ύστερα από τήν κούραση και τόν ιδρώτα μανής άλάκαιρης καλοκαιρινής ήμερας.

"Όταν τό δέσμα του άνθρώπου διατηρείται παστρικό, είναι ελαστικώτερο, κ' έτσι δεν κάνει γλήγορα τις ζωαματιές εκείνες, τις άναθεματισμένες, που σου φωνάζουνε δυνατά δυνατά πως περάσανε τά καλότυχα τά νιάτα!

Πάντα πρόθυμη

ANNA K. ΞΕΝΟΥ

πάνω μας θαμπός, άπρσιδερός, γιγαντέιος ως τον όρίζοντα. Στεκόμαστε στην κρυσταλλένια άπανωσά μιας μεγάλης παγωμένης λίμνης. Ο πάγος ήταν γλιστρός και δίχως σκισμάδες, κι όμως φαινότανε οά να κουνότανε σιγά σιγά. Έδώ και καί έβλεπες άπροσδιόριστες μορφές που σηκώνονταν αποπάνω από τον πάγο. «Τι είναι αυτό; Τι γίνεται εδώ πέρα;» φώναζε τρομαγμένος, απού βρισκόμαστε; μάς βασιζέ ο πάγος αυτός;» —«Είμαστε άπάνω στη σαπουνόφουσα,» άποκρίθηκα ο Μπάριμπα—Φέντης ήσυχα ήσυχα. «Αυτό που παίρνεις για πάγο είναι η άπανωσά τής σαπουνόφουσας. Ξέρεις πόσο πάχος έχει αυτή η στοίβα που στεκόμαστε; κατά τό ανθρώπινο μέτρο είναι τό πεντεχιλιόστοτό μέρος ενός εκατοστομέτρου! πάντε άλλες τόσες στοίβες μαζί κάμνουνε μονάχα ένα χιλιοστόμετρο!» Χωρίς να τό θέλω σήκωσα ίμέσως τό πόδι μου, οά να μπορούσα έτσι να κάμω τον έαυτό μου άλαφρότερο. «Στό Θεό σου! Μπάριμπα, έκραξα, «να μη μάς φέρη σε κίνυνο! Μου είπες τήν αλήθεια;»

—«Βέβαια! μά να μη φοβάσαι. Για τό τωρινό σου τό μέγεθος η άπανωσά τούτη έχει τή δύναμη μιας άτταλένιας πλάκας που κατά τό ανθρώπινο μέτρο έχει πάχος διακόσια μέτρα! Μικρόνομα λοιπόν με τή βοήθεια του μικρογόνου εκάτο μιλλιούνα φορές, πείει να πη, η σαπουνόφουσα που για τούς άνθρώπους έχει γυριστά σαράντα εκατοστόμετρα, είναι τώρα ίσα ίσα τόσο μεγάλη για μάς όσο η γή για τούς άνθρώπους.» —Και πόσο μέγεθος έχου-

Απαντώντας στο γράμμα του κ. Πάλλη δ κ. Στασινοπούλου...

Φίλε κ. Πάλλη,

...Όσον αφορά όμως τη μεταβολή των όρων του βιβλίου μου...

Το περισσότερο κρασί στον τόπο μας περνάει από τα χέρια των χωρικών...

Οι κρασάδες μας όμως δεν κάνουν ως τα σήμερα με τέχνη τα κρασιά τους...

Και όσους όρους έχει ο λαός στη γλώσσα του, έτσι κι' εγώ τους μεταχειρίστηκα...

Και για να το αποδείξω θα φέρω το ίδιο το δικό σας το παράδειγμα.

Στη σελ. 92 ξηγώ τι θα πη «αιτρικόν εζύ» κι' από τι γίνεται...

με τώρα έμεις;» ερώτησα διατάζοντας. «Το ύψος μας κάμνει τώρα το εξήντα χιλιοστό μέρος ενός χιλιοστού...

Αλλά, γιατί δε βλέπουμε πιά το σπίτι, το περιβάλλον, τους δικούς μας, κοντολογίη τη γη;»

ώς τα σήμερα για τη λεμονάδα του ή για το φαί του, δασκίς είχαν έλλειψη από λεμόνια.

Η μεταβολή λοιπόν όρων καθώς είναι οι χημικοί, των φαρμάκων κλπ. πρέπει νομίζω να γίνει χωριστά...

Δικός σας

K. A. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΟΛΟΚΥΘΑΣ (*)

Περνώντας τις προάλλες ο καθηγητής Σιαίς κοντά στη Γέφυρα, παρατήρησε πλάκα παλιά και κιτρινή με χαραγμένη έπιγραφή.

ΑΝΑΣΤΡΕΦΟΝ ΜΕ

—Ω ώ, ειπε ο Σιαίς, αναστρέφον με. Σοβαρή δουλειά... Μήπως σκεπάζει κανένα θησαυρό, άρχαία χρυσά κι' άργυρά νομίσματα;

Και καταπιάστηκε αποφασιστικά την πλάκα που λίγο λίγο τη γύρισε. Και τότες ειδη πως ειχε άλλη έπιγραφή, από την ανάποδή της μεριά κι' η έπιγραφή άφτη, παστρικά (και τριαστά) γραμμένη, ειλεγε

ΕΤΕΡΟΝ ΓΑΡ ΕΤΙ ΒΛΑΚΑ ΚΟΡΟ·Γ·ΔΕΥΣΑΙ ΒΟΥΛΟΜΑΙ

K. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

(Κουτσαβέκινο)

Το υ' Α λ λ ή. Π ά λ λ η

Έλα να ήγουμε μαζί Μωρή μαργκόλφω κοπελιά, Και μη με βάλεις σε μπελιά, Νά ζή ή μανούλα σου, να ζή, Έλα να ήγουμε μαζί.

Τί μωρθε νάρθω να σταθώ Στο παραθύρι σου καρδί ;

(*) Σ κ ι ε φως φανερά παράγεται από το το σικύα.

Περσότερο κι από κρασί, Το πρόσωπό σου το ξαθό Με κάνει φως μεν και μεθώ.

Περνούν οι νύχτες του χειμώ Κ' οι κοντινές του Γαλιανού, Κι όπως μου σήκωσες το νού, Κ' είμαι σε νύχαι για χαμό, Στην δέ βρίσκω άναπαμό.

Με τη γεπούμπλα μου στραβά Και το ζωνάρι άπολυτό, Ερολοϊμένος περπατώ, Μ' όποιος με βλέπ' άλλου τραδί, Γιατί μπλατσάζω παλαβά.

Ή, κι ά δεν κάμεις ραί, νάρθεις Άπόψε βράδυ στο στενό, Μά το Σταθρό, με προσκυνώ, Ταχιά δε θα ξεπερωθής, Και θα χαθώ, μά θα χαθής.

Έ, ρε Μιστόκλη φουκαρά, Και πρώτα μ' άδερφεποϊτέ, Το πιστεδες αυτό ποτέ, Νά δής έμέ τον ταλαρά, Νά μη σταλιζω σε κλωρά ;

Δό μου το δίκου, μωρέ, Και τη φουντούκω τη διπλή, Κι ά δε τη στρώσω σε γαλί, Κι ά δε στάν κίμω πουρέ, Να μη με λένε Γιαρερε.

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

—Άκούω, πήγες κυνηγι την παρασμένη Κυριακή.

—Ναι, πήγα.

—Μόνος σου πήγες;

—Όχι, πήγα με το Λεβαντινούπολο.

—Κι' ειχε τύχη;

—Άκούς εκεί! Γύρισα ζωντανός.

Μπτέρα. Τι τρέχει, Ελένη μου; Τι έχεις, παιδί μου; γιατί κλαίς;

Έλένη. Νά, ο Γιώργης... πηγαίνει... ταξίδι... θα λείψει δυό μέρες... άχ ώχ...

Μπτέρα. (Ύστερα από δυό χρόνια). Πές μου, Έλένη, πόσον καιρό θα λείψει ά άντρας σου;

Έλένη. Θα λείψει... Θα λείψει... Νά σου πώ τήν άλληθια, ζέχασα να ρωτήσω.

Παραστάτης. Είδες πως έκανα τη σκηνή σαν πεθαίνω; Δέν έμεινε μεσά μάτι τίςως δάκρυα μέσα στο θέατρο.

Ό καλός φίλος. Ναι... βλέπεις ήξεραν πως δέν πέθανες άληθινά...

λιούνια φορές μικρότερα».

Στο μεταξύ προχωρούσαμε άπάνω στη σαπουνόφουσα κι' ειχαμε φτάσει σ' έναν τόπο που τριγύρω μας ξεφουντώνανε διάφανες άχτίδες σε σιντριβάνι...

καιρη ζωή! Κ' οι κάτοικοι της σαπουνόφουσας ζούν άκόμη εκατό χιλιάδες φορές γληγορότερα από μας τώρα».

«Πώς; νομίζεις τάχα πως ή σαπουνόφουσα είναι κατοικημένη;» «Βέβαια! Έχει κατοίκους και μάλιστα πολύ πολιτισμένους. Μόνο που ο δικός τους καιρός περνά άπάνω κάτω δέκα δισεκατομμύρια φορές γληγορότερα, δηλαδή, αιστάνουνται, ζούνε δέκα δισεκατομμύρια φορές γληγορότερα από τους ανθρώπους, πάσι να πη, τρία δευτερόλεπτα της ανθρώπινης ώρας είναι ίσα με ένα μιλιούνι χρόνια στη σαπουνόφουσα, με οι κάτοικοι της δέν έχουνε καμιά ιδέα άνόλογης χρονολογίας, γιατί ή σφαίρα τους δε σβουρίζει άρκετά ταχτικά σαν τη γη.

Συλλογίσου πως αυτή ή σαπουνόφουσα που βρισκόμαστε άπάνω της, γεννήθηκε εδώ και εξη δευτερόλεπτα, και θα καταλάβεις πως μέσα σ' αυτά τα δυό μιλιούνια χρόνια της μπορεί να ξετυλιχτή άρκετή ζωή κι' άνόλογος πολιτισμός. Το είδα τουλάχιστο σ' άλλες σαπουνόφουσες, που όλες έμοιαζαν παραπολύ τη μητέρα τους, τη γη... «Μά που είναι αυτοί οι κάτοικοι; άλληθια, βλέπω εδώ κάτι πράματα που μοιάζουνε φυτά» κι' αυτά; οι τουρβες είναι ίσως μες πολιτείας, άνθρώπους όμως δέν μπορώ να βρω πουθενά».

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Για την Ελλάδα Δρ. 10.—Για το Έξω-
τεμικό 50 χρ. 0
10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΕΤΑΙ: Στα κώδικα της Πλατείας
Συντάγματος, Ομόνοιας, Υπουργείου Ο
κονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Ο-
φθαλματρείο) Σταθμού ύπογειου Σιδηρο-
δρόμου (Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή
Πλατεία Στουρνάρα, Έξαρχεια) και στο
βιβλιοπωλείο «Εστία» Γ. Κολάσου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά
κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΤΟ ΦΟΒΕΡΩΤΕΡΟ

Βουλγαρικό κοιτάδι βρώθηκε αυτές τις μέ-
ρες κάτω στο Ξεροκάμπι της Σπάρτης. Αδιό-
φορο αν ο Διμπερόπουλος κι ο Σολωμός με τα
παλικάρια τους λέγονται Έλληνες. Κατά βά-
θος τίποτ' άλλο δεν είναι παρά κοιτατζήδες
που πολεμάνε όχι για να πάρουν την Μακε-
δονία, αλλά για να ξεπαστρέψουν την Ελλά-
δα και να την κάνουν, αν ακόμα δεν την έ-
καναν, έπαρχία Βουλγαρική.

Νά τα καλλάκια που φωνάζαμε στο πε-
ρασμένο φύλλο. Νά τα καλλάκια, που δεν τα
φοράει ο στρατός μας, μα που τα φοράμε ο-
λοί μας πέρα πέρα, από τον πρωθυπουργό μας
λοία με τον τελευταίο τσολλά της Σπάρτης—
καλλάκια που ταιριάζουν περίφημα στα κε-
φάλια μας, που τα φοράμε με καμάρι, και
που με δαύτα—να τ' ξέρετε!—σήμερα' αύριο
θα τραβήξουμε ολόγισα στη νίκη

Μά και η Έλληνική Κυβέρνηση, η καμα-

ρωμένη, από Βούλγαρους κοιτατζήδες άπο-
τελείται. "Αν οι Υπουργοί ήντουσαν Έλληνες,
από την πρώτη μέρα θα τόνιζαν το κίνημα.
Θάστελναν χιλιάδες, δυο χιλιάδες στρατιώτες
με τη διαταγή η να τους φέρναν εδώ δεμένους
τους άρχηγούς της Ξεροκαμπίας η να φέρναν
στο ταγάρι τα κεφάλια τους. "Ετσι μονάχα
στέκεται το Κράτος, όταν, έννοείται, υπάρχει
Κράτος. Μά δώ τέτοιο πράμα το λέμε μονά-
χα, χωρίς και να το ξέρουμε, άφοι' ποτέ μας
δεν το είδαμε.

Θαρρείτε πως αν τόδελαν αυτό το Κρά-
τος ο Διμπερόπουλος κι ο Σολωμός θα τολμού-
σαν να στρατολογήσουν τους τσολλάδες τους
και να πάνε στο Ξεροκάμπι να το καταλύ-
σουν; Αυτοί κάτι άλλο, ισχυρότερο από το
Κράτος βλέπουν. Κι αυτό το κ' ε τ ι, είναι ο
Βουλευτής τους. "Εχει τον βουλευτή του, και
τους βουλευτές τους μάλιστα, ο Διμπερόπου-
λος άφοι' είναι και Δήμαρχος' έχει τους δι-
κούς του κι ο Σολωμός, άφοι' θάναι μεγίλος
κομματάρχης, που μπορεί και στρατολογεί
στο φτερό, όσους δεν θα μπορούσε να στρατο-
λογήσει, με τόση εύκολία, η Πολιτεία σε ώρα
Έθνικής ανάγκης. "Αφοι' λοιπόν κ' οι δυό τους
έχουν τους βουλευτές τους, η Έλληνική Πολι-
τεία δεν μπορεί ναχη ούτε ένα στρατιώτη
για να επιβάλη τους νόμους της. Και να τ' ο
δείτε, σαν ήσυχάσουν εκεί κάτω τα πράματα,
ούτε από Δήμαρχο δεν θα τολμήσουν να τόν
πάψουν τον Διμπερόπουλο. Θα πέσουν οι βου-
λευτές στη μέση, κ' όπου πέφτει αυτή η λαι-
μική, ο Νόμος κάθεται σταυροπόδι και φουμά-
ρει το ναργιλέ του.

ΤΥΠΩΘΗΚΕ

σε βιβλίο ε κωμικώτατος παραλογισμός του Μιστριώτη
για το Λισσαόνειο. Τά έξεδα της πνευματικής αυτής
κηδείας τα πλήρωσε το Πανεπιστήμιο, σ' αυτό λοι-
πόν, όπως είπαμε και προχτές, μένει όλη η τιμή κ' η
δόξα του περιφήμου αυτού Μιστριώτικου κκατασκευά-
σματος.

"Εγινε όμως και κάτι άλλο, όχι τόσο τίμιο με το
βιβλίο αυτό. "Ο Μιστριώτης δεν περιορίστηκε να τυ-
πώση μονάχα όσες άνοησίες είπε τότε στο Πανεπιστή-
μιο, μα πρόσθεσε και μια σημείωση, άνόητη κι αυτή σαν
τόν λόγο του, μα και λίγο άτιμη, άφοι' δίχως να ζη-
τήση την άδεια ούτε του κ. Καζάτζη, ούτε του κ.
Ευαγγελίδη, έσκέπασε με την ύπογραφή τους τις πε-
ρίφημες έκεινες άηδίες του «Εμπρός» για τον δίοπο
Τσακωνόπουλο, που οι φραγκοπαπάδες του Κοντοκα-
λιού της Πόλης κοίταξαν να τόν κάνουν "Έλληνα, δι-

δάσκοντας σ' αυτόν πως ο Ψυχάρης κ' οι όπαδοί του
δουλεύουν για το Έθνος.

Τι θα πη, φωνάζει ο Μιστριώτης, όταν το φιλελ-
ληνικόν των Γάλλων έθνος μάθη, ότι η υπό του Ψι-
χάρη διδασκομένη γλώσσα δεν είναι ούτε η αρχαία,
ούτε η νέα; η

Το φιλελληνικό των Γάλλων έθνος, και κάθε άλλο
πολιτισμένο έθνος, δεν έχει ανάγκη να μάθη πράματα
που τ' άρει περισσότερο από κάθε σοφί πολιτιστενική.
"Ενα μονάχα δεν θάξεραν και θα τ' ο μάθουν τώρα:
Πως το Έλλ. Πανεπιστήμιο, με τ' ο να πληρώνη να
τυπώνονται τέτοιες φυλλάδες, υίαιθετεί μωρίες που θά
ντροπέτανε να τις ύπογράψη και μαθητές σχολαρχ-
χίου άκόμα.

Μά από τότε τέτοιο πνευματικό ήλιθιοκομείο είναι
να περιμένη κανένας περισσότερα και καλύτερα;

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

έιτυχώς δεν την έκαναν άκόμα οι έφημερίδες μας την
Πανδώρα. Την έκανε όμως η "Αστυνομία μας μωβι-
σπότημα του Πονούν δε Τεράρι με τις παιδικήσιες
και λίγο άνοστες μηχανογραφίες της.

"Όσοι διάβασαν την περασμένη Τρίτη στις έφημε-
ρίδες τ' ο περίφημα κ' άνακκωνοθέντα τ' ος "Αστυνομίας,
πως η Πανδώρα βρέθηκε σ' ένα ξενοδοχείο με μια γυ-
ναίκα κοινή, πως ο κ. Σκωτιδης άναγκάστηκε να φέρη
την κυρία του στο θέατρο του "Αρνιώτη και να τρέξη
στον τόπο του εγκλήματος να τ' ο πιάση, πως η "Α-
στυνομία μας άγωνίζεται να ποδείξη με κάθε τρόπο,
παρά τους φυσικούς νόμους, ότι μπορεί μια παρθένα να-
και και γυναίκα κοινή—όσοι τ' ο διάβασαν όλ' αυτά γέ-
λασαν για λογαριασμό της "Αστυνομίας μας.

Κράμα, μα την αλήθεια, που οι άστυνομικοί μας
δεν κάθονταν να γράφουν ρομάντζα, εκεί που χάνουν
τόν πολύτιμο καιρό τους να φυλάνε τ' ο ζωή, την πε-
ριουσία μας και πρ' ο πάντων τ' ο τιμή μας.

Κι αυτοί θα κέρδιζαν παραδες και δόξα κ' η "Ελ-
ληνική φιλολογία θάναυφώνωταν κ' η τιμή μας θάη-
ταν κάπως καλύτερα έξασφαλισμένη.

ΑΛΛΑΖΟΥΝ

"Υπουργοί κ' έδω, μα μονάχα σ' όνομα, όχι και στα
μυαλά. "Αντίγραφο ο ένας τ' άλλου, και κάποτε
και μουντζουρωμένο αντίγραφο. Νά κι ο κ. Λομπάρδος,
έ κ κ ι ν ο ύ ρ ι ο ς "Υπουργός της Παιδείας, ίδιος και
χειρότερος με τόν παλιό τόν Στάη και με τους άλλους,
τους παλιότερους, στο ζήτημα τ' ον διδασκαλικών με-

τώρα πως πέρασε ένα δευτερόλεπτο, ένω για κείνους περνούν
είκοσι όχτώ ώρες! Κ' έτσι κάθε ζωή και κάθε κίνημα
έδωπέρα περνά γληγορώτερα' κοίτα αυτά τ' ο φυτά.»—Πο-
λύ σωστά, είπα, βλέπω τώρα πολύ καλά που αυτά τ' ο
δέντρα—θα είναι δέντρα, νομίζω, αυτά τ' ο πράματα που
μοιάζουν χταπόδια—λουλουδιάζουνε και βγάνουνε καρ-
πους μπροστά στα μάτια μας. Κι παραπέρα φαίνεται ένα
είδος σπ' οτι σ' ο να φυτρώνη από το χώμα!—«Ναι, οι Σα-
πουνιώτες τ' ο χτίζουνε. Τούτην τ' ο στιγμή που τ' ο βλέπου-
με, βλέπουμε τ' ο αποτέλεσμα δουλειάς δυο μηνών! Τους
χτίζετε όμως δεν τους βλέπουμε γιατί τ' ο κινήματά τους
είναι παραπολύ γλήγορα για τ' ο αντίληπτικό μας. Για αυτό
θα μικρώνω τ' ο αντίληπτικό μας άκόμη ένατο χιλιάδες φο-
ρές με τ' ο μικρογόνο. Ναι μύρισε το πάλε! Τ' ο μέγεθος μας
μένει τ' ο ίδιο, θα αλλάξω μονάχα τ' ο αντίληπτικό τ' ο και-
ρού». "Ο Μπαρμπα—Φέντης έβγαλε πάλι τ' ο μηχανή του.

Μύρια λιγάκι και βρέθηκα άμέσως σε μιάν πολιτεία,
τριγυρισμένος από πολυάριθμες μορφές που κινόντατε
γλήγορα και μοιάζανε με ανθρώπους, έξδν που μου φαί-
νονταν όλοι κ' άπως διάφανοι, ίσως εξαιτίας της καταγωγής
τους από γλυκερίνη και σαπούνι. "Αγροικούσα τις φωνές
τους χωρίς να καταλαβαίνω τ' ο γλώσσα τους. Τ' ο φυτά εί-
χανε πάψει να φυτρώνουνε τόσο γλήγορα τ' ο βλέπαμε τ' ο
ρα όπως τ' ο βλέπουν οι Σαπουνιώτες, η όπως οι άνθρωποι
τα φυτά της γης.

"Εκείνο που πρωτύτερα μ' άς φάνηκε σ' ο σιντριβάνι

ήτανε τ' ο στιλιάρια ένδρ άψηλού χορταριού. Τ' ορα κ' οι
κίτοιχοι της σαπουνοφουσας μ' άς είδανε και μ' άς τριγυ-
ρίσανε και μ' άς έρωτήσανε πολλά' ήτανε, φαίνεται, πολύ
φιλόμαθοι. Συνεννοούματε πολύ δύσκολα, γιατί με τ' ο
χέρια τους που μοιάζανε ποδάρια χταποδιών, κίμανε τό-
σο παραξένα κινήματα που δεν καταλάβαινε ούδέ τ' ο γνε-
ψίματά τους. Μάθαμε ύστερα πως μ' άς πήρανε για κατοί-
κους από άλλο μέρος της σαπουνοφουσας, που δεν τ' ο
γνώριζαν άκόμη.

"Η θροφή που μ' άς δώσανε δ' άς άρσενε πολύ, γιατί
είχε γούστο παραπολύ άλκαλικό με τόν καιρό όμως τ' ονε
συνηθίσαμε, μ' άς δ' άς άρεσε που δεν είχαμε καθαυτό πο-
τά, αλλά μονάχα ένα είδος σουπα η πουρέ. "Όλα στον
παραξένο κόσμο ήτανε σαν είδος κόλλα, και θαμίζαμε
που η φύση η καλύτερα η δημιουργική δύναμη της ζω-
ης έλα έδω τ' ο είχε ταιριάζει παραπολύ κατάλληλα με τ' ο
κατάσταση τούτη.

Οι Σαπουνιώτες πρίμηντις ήτανε πλάσματα που εί-
χανε λογικό, θέψημο, άνακνοή, κινήματα, άνάπαψη—
τις άπαραίτητες άνάγκες κάθε ζωντανού πλασμάτου—
αυ-
τες μ' άς βοηθήσανε πρώτα να καταλάβουμε ο ένας τόν
έλληνα και να μάθουμε λίγο λίγο τ' ο γλώσσα τους. "Ε-
πειδή μ' άς περποιοούντανε πολύ πρόθυμα κι άφοι' ο Μπαρ-
μπα—Φέντης με βεβαίωσε, πως κανείς δεν μπορούσε να
νοιώση τ' ον άπουσία μας από τ' ο σπ' οτι μας, άρχισα μετά
χαράς να γνωρίζουμαι με τόν καινούργιο τούτο κόσμο.

Μέρες και νύχτες σαν και σε μ' άς δεν έχει έδωπέρα, μα
ταχτικά ύστερα από έναν καιρό που δουλεύαν, έρχονταν
ένα διάστημα που άναπαύονταν. Καταγινομάστε παρα-
πολύ με τ' ο σαπουνώτιχη γλώσσα, και σπουδάσαμε όχι
μόνο τ' ο φυσική μα και τ' ο κοινωνική κατάσταση της σα-
πουνοφουσας. Γι' αυτό φύγαμε για τ' ον πρωτεύουσα. Μ' άς
είχανε έδώσει συστατικό στον άρχοντα τ' ον κράτους, που
έχει τόν τίτλο: "Αφέντης τ' ο Λογικών. Οι Σαπουνιώτες
έχουνε τόν έαυτό τους: Λογικό, κι αυτό τ' ο ένομα τ' ο
έχουνε με τ' ο δικιο τους, γιατί τις έπιστήμες τις έχουνε σε
μεγάλη ύπόληψη. "Αλλά καιρο τ' ο έθνος παρακολουθεί τις
συζητήσεις τ' ο λογίων. "Ητανε γοαφέ μας, να τ' ο δούμε
σε μιάν περίσταση που λίγο έλειψε να τελειώσει άσχημα
για μ' άς.

"Όλα όσα είχα παρατηρήσει: έδω τ' ο είχα σημειώσει
σ' ένα βιβλίο και πράγματις είχα μαζώξει πλούσιο κ'
άξετίμωτο υλικό που σκόπευα να τ' ο κάμω μιάν "Ιστορία
του πολιτισμού της σαπουνοφουσας, ύστερα από τόν ξα-
ναρχομό μας στη γη. Δυστυχώς δεν είχα προσέξει ένα πε-
ριστατικό. Στο έαφνικό μας έναμεγάλωμα, ύστερα, δεν
είχα άπάνω μου τ' ο βιβλίο εκείνο, κι' έτσι συνέβηκε η
συφορά ήταν εξαιρεμένο από τ' ον έπιρροή του μικρογόνου!
Γι' αυτό φυσικά τ' ο άξετίμωτα τ' ο χειρόγραφέ μου άδύνατο
να τ' ο έαναβρω' πετούνε κάπου τριγύρω μας—ένα άφαντο
κομματάκι σκόνη—και μαζ' ο τους χάθηκε κ' η άπόδειξη
της διαμονής μου στη σαπουνοφουσα.

ΨΥΧΑΡΗ

ΖΩΗ ΚΙ ΑΓΑΠΗ ΣΤΗ ΜΟΝΑΧΕΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΝΟΣ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟΥ ΡΟΜΠΙΝΣΩΝΑ *)

ταβολών, άφοϋ φουρνιές και φουρνιές έτοιμάζει από δαύτες κ' έδωσε μάλιστα, λένε, κι όδηγίες στους άρμόδιους τμηματάρχες να του τοιμάσουν τους πίνακες των ακρατομηθησομένων, που λέν και τά όργανα της κακρεΰουσας.

Πώς είναι άτιμία του χειροτέρου είδους αυτό που γίνεται με τις δικαστικές και με τις άλλες ύπαλληλικές μεταβολές, τó φωνάζαμε χίλιες φορές, χωρίς να έχουμε και την έλπίδα πως θάκουστούνε οι φωνές μας. Τώρα μονάχα τούτα προσθέτουμε, πως είναι καινούρια άτιμία να πετιούνται από τή μια μεριά οι φτωχοί έπιστάτες των σχολειών, τους κλοκακρινούς μ'νες, για να γίνεται οικονομία, κι από τήν άλλη μεριά να μετακινούνται τόσες χιλιάδες δασκάλαι, μόνο και μόνο για λόγους κομματικούς, και να πληρώνη τó Δημόσιο ταμείο κοντά εκατομμύρια για έδειποτικά τους έξοδα.

Ο κ. Δουμπάρδος άναγκάσθη τήν πρώτη οικονομία με τους έπιστάτες κι ό ίδιος, τζόγια μου, θά σκροπίσθη άχρως τόσον παρ' όσον να κινή τά κέφια του και τά κέσια του έφ' εν τός του.

SULU PRUDHOMME
ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Μάτια πολλά, άμέτρητα, γαλάζια, μαύρα, όλα 'Αγαπημένα, είδανε τó φως τó πρωινό. Στά μνήματα τά σκοτεινά κοιμούνται και ό ήλιος 'Ακόμη λάμπει, θύόνεται στόν άπειρο ούρανό.

Οι νύχτες πιδ γλυκύτερες από τις μέρες μάτια Μαγέψανε άμέτρητα, μαύρα και γαλαζιά. Τάστέρια άκόμη λάμπουνε, σκοτεινά τά μάτια Και κλείστηκαν' μήν έρχταν, ώϊμένα, τή θωριά;

'Όχι' αυτό δέ γίνεται' θά είναι γουσιμένα Σ' εκείνο που άόρατο, τó λέμε έμαίς έδώ. Και όπως βασιλεύοντα; τάστέρια μ'ς; άφήνουν 'Αλλά δέν φεύγουν, μένουνε πάντα στόν ούρανό,

'Έτσι τά μάτια φεύγουνε, αλλά δέν είν' άλήθεια Πως ούδούνε, πως παθαίνουνε και πως δέ ζούνε πιά. Πρδ; κάποια αγγή ύπέρανη τά μάτια είν' άνοιγμένα Κ' έκειθε από τά μνήματα βλέπουν παντοεινά.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ.

—Σού άρεσε τó θέατρο έχτες τó βράδυ;
—Πολύ πολύ. Είχα κοντά μου τόν κ. Χωράτη, και έρεις, είναι τόσο δικασκαδικός!

Είχαμε περάσει άπάνω κάτω δυό χρόνια στη σαπουνόφουσκα, όταν έρχίσαν τά μαλλώματα στα δυό κόμματα τώ Σαπουνιώτ'ωνε που τó καθένα είχε δικό του δόγμα. Ένας φυσιοδίφης ζακουσμένος, ό Γλαγγής, που τόν υποστήριζε ζωηρά τó προεδρευτικό κόμμα, κηρύχτηκε έναυστίο στο δόγμα που δίδασκε ή καλύτερη σχολή για τήν κατίσταση τού κόσμου. Καλέσανε τó λοιπόν τó Γλαγγή μπροστά τó άνώτατο δικαστήριο της 'Ακαδημίας τώ Λογικώνε για να εξετάσουν αν οι ιδέες κ' οι άνακάλυψές του βλάψανε τó σφάρο και τήν τάξη τού κράτους. Οι αντίπαλοί του είπαν πως οι καινούργιες θεωρίες του άναποδογυρίζανε τους έρρους κι άρχαίους νόμους και τις παράδοσες τώ Λογικώνε. Γι' αυτό ζήτησαν να πάρη πίσω τις διδάχες του ό Γλαγγής ή να τόν τιμωρήσουνε σαν αίρετικό. Κατηγορήσανε λοιπόν για λαθασμένους κ' όλέθριες τις άκόλουθες τρεις θεωρίες του:

Α'. 'Ο κόσμος είναι από μέσα άδειος κ' ή φλούδα του έχει πάχος μονάχα τριακόσιες πηγές.
Οι αντίπαλοι του πάλε είπαν: 'Αν ήταν άδειο τó χωμα που πατούσαν οι Λογικοί, από πόλιν καιρδ θά είχε σπάσει κ' είναι μάλιστα γραμμένο στο βιβλίο του παλάρχαιου φιλοσόφου τού Παντζή (που είναι ένα είδος 'Αριστοτέλης για τους Σαπουνιώτες).
Κ' 'Ο κόσμος ός είναι άτόφους, και δέ θά σπάση ποτέ!

Β'. Είπε ό Γλαγγής: 'Ο κόσμος είναι χτισμένος μο-

Είτανε πραγματεφτάδες, τολμητερά, όπως είχε πού και πού σε κείνα τά χρόνια, κι άκουσαν πως κρύφτανε μέσα τους θησαυρούς άγνωστούς άκόμα τά Νησιά τού Χουάν Φερνάντεζ, και σηκώθηκαν μια μέρα να τους μαζέψουνε και καλά. Τού καπετάνιου θυγατέρα ήταν ή ναθαγκημένη κόρη, δεκοχτώ χρονώ παρθένικ, θεόμορφη κι άνοιχτόσφ'ρη-όρφανή από μάνα, χαδεμένο παιδί τού μπαμπά της-θέλησε να βγ'η στο ταξίδι με τόν πατέρα, κι άντ'ις να βρ'η θησαυρούς, βρέθηκε μόνη της στη Μασσαρία θησαυρός.

Πατριδά της είτανε ή Βενετία. Δέν ύποφιάζονταν ό Γιάννης—που να β'ηλη τότες τέτοιο πράμα με τó νου του— πως ήξερε και ρωμαϊκά ή κόρη, όπως κι άλλοι πολλοί στη Βενετία σε κείνα, καθώς και στα δικά μας τά χρόνια. 'Αρτηνός έμως είτανε κ' ή μάνα της Ρωμιά. 'Ότ'όσο μίτε 'Ρωμιά έμοιαζε μ'ητε Βενετσιάνα, τουλάχιστο σαν πού τις φαντάζονται σύνηθα τις Βενετσιάνες, άψηλές, λιγνόκορμες με τó περήφανο τó βλέμμα, με τά μάτια κάρθουνα, με τó άχνόχρυσο πρόσωπο τάρθινατο, θολόφρυγο και ζεστόχρυσο, που μας ζουγράφισε ό Τυτσαίνος. Περηφάνεια δέν τ'ς έλειπε μήτε στο βλέψιμο μήτε στο βόδισμα, γιατί β'ασται πάντα ίσια τó κεφάλι, σικωμένο άπάνω και σοβαρό' μ' είχε συνάμα και κάτι παιχιδιάρικο, νιανήσιο, άπαλό, που δέν μπόρειε να π'ης τί πράμα είτανε. Τά μάτια της γαλαζιά γαλαζιά και μεγάλα μεγάλα, λές τά μάτια εκείνη τού ποταμιού που είδε ό Γιάννης στο λόγγο πορπατώντας. Τά μαλλιά της όλόξανθα και μακρ'ά, πιδ κάτω άκίμη κι από τή μέση' μέτριο τάρνίστημά της κι έχι τόσο παρ'αίό όσο στρογγυλοκαμωμένη και τó δέμα της γερό κι άφράτο. Με τó μεγαλούτσικό της τó στόμα, τά δόντικ τά λαμπερά, τά κόκκινα και λιγάκι σαν παχύσαρκα χείλα, με τή μικρούλη μύτη που κατέβαινε γραμμ'η από τó μέτωπο στο στόμα, έδειχνε πολύ άποφασισμένη, κι άλήθεια

*) Κοίταξε τά φύλλα 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104 και 105.

είχε βέλκηση, είχε κουράγιο, είχε και ζυπνάδα. Τόνομά της Μυριέλλα.

'Η Μυριέλλα, σά βρέθηκε μονάχη σ'άκρογιάλι, δέν άπελπίστηκε, όσο τρομερό κι αν είτανε τó κακό. Τό πρωί εκείνο που έσκυψε ό Γιάννης και τήν είδε, άφ'η έβλεπε πρώτη φορά σε τί μέρος τού κόσμου είχε πέσει. Τό λιμναίο της φάνηκε σ'αγρο, άπόμακρο σαν πως είτανε κι άπομονωμένο, με τάρψηλά τά βράχια γύρο γύρο, που τó κάνανε να μονάζη σαν πηγάδι. Είπε να καθήση εκεί να προσέινη τί τ'ά β'γ'η. Μαζώδε και περιτυλίχτηκε με φύκια, που τ'ς τάρβερνε τó κύμα της γιομοθαλασσιάζ. Μαζέδοντας τά φύκια, έτυχε να πιάση και κάτι τσαχανούς, κάτι δστρακα, που άρχισε να τά δοκιμάση, για να μην πωθήνη από τήν πείνα, τ'ώρα που λύτωσε. 'Ηπτε και λίγο νερό από ένα λιανό λιανό βουάκι, τó μόνο της βορικώνης βουνοσειράς σε κείνη τή μεριά, και πού μόλις τó ξεδιακρινε, στόν άμμο.

Βέβαιο είταν πως να βασταζή τó κέρτσι πολλές μέρες εκεί κάτω, πιθανό δέν μπορούσε να είναι. Πως λοιπόν ό Γιάννης, που γνώριζε τόν τόπο, τήν έμπόλυκε κ' έδραμε τ'ότο γλήγορα; Λυσίας, που να π'ης άφ'η δέν είτανε, να φοβήθη έ φίλος, γιατί δηγούνται για μερικούς άλλους μοναζιώτες, πως από φόβο δέ θέλανε να δούνε ως και τήν ίχνιά ενός άθροπίνου ποδαριού, άφοϋ περάσανε χρόνια και χρόνια, δίχως πρόσωπο ζωντανό να γυρνάτ'εφουνε. Μ'ά έδώ τί ταίριαζε τέτοιος φόβος; 'Εγώ θάρρδ πως άλλο φοβήθηκε ό Γιάννης; φοβήθηκε τόν έαυτό του, δηλαδή φοβήθηκε έχι να δ'η άθροπο, φοβήθηκε μήπως άθροπος τόνε δ'η.

'Αθροπος! Τι σήμαινε τ'ώρα για τί Γιάννη μας τ'όνομα και τó πράμα; Τ'όνομα, είπαμε πως τó ξεχάσε' τó πράμα, για να τó καταλάβουμε πως τó φανταζότανε, πρέπει να κατέβουμε στο μυαλό του τάρπ'όθινα, και τó μυαλό του τάρπ'όσέκαζε σαν καταχινιά λεφτούτσινη που τόν άποχωρίζε τόν ίδιο από τόν κόσμο τó δικό μας. Σ'τοχαστήτε που άλλε κάθε μέρα δέν έβλεπε παρα τ'ά ζ'α του, τ'ά δέντρα του, τó Νησί του, πως

νάχη από δυό στοιχειά, από τó ζύγγι κι από τó άλκάλι, που και τά δυό μόνα είναι τά καθυτ'όστοιχειά κ' ύπάρχουν αιώνια 'Από αυτά ό κόσμος έχι ζετυλιχτή μηχανικά' κι όλα που ύπάρχουνε τ'ώρα είναι σχηματισμένα μονάχα από ζύγγι κι άλκάλι. 'Ο άγέρας είναι έξαρτισμένος από αυτά τά δυό στοιχειά. 'Εναντίο σ' όλα τούτά είπαν οι αντίπαλοί του πως έχι μόνο ζύγγι κι άλκάλι, μα και τó νερό και ή γλυκερίνη είναι στοιχειά. 'Αδύνατο να πήρανε μόνα τους τά στοιχειά σχήμα σφαιρας, γιατί είναι γραμμένο στο άρχαιότερο βιβλίο που έχουν οι Λογικοί: 'Ο κόσμος είναι φυστημένος από τó στόμα ενός γίγαντα που τότε λέγουνε ό Ρουδιπούδης».

Γ'. Διδάσκει ό Γλαγγής: αυτός ό κόσμος που βρισκόμαστε δέν είναι ό μόνος κόσμος που ύπάρχει μα ύπάρχουν άναριθμητοί κόσμοι που όλοι τους είναι άδειες σφαιρες από ζύγγι κι άλκάλι, και που πετούνε λύτερα στόν άγέρα. Κι άπάνω τους ζούνε πλάσματα με λογικό.

Αυτήν τή γνώμη τήν είπαν ό,ι μόνο λαθασμένη, μα κ' επικίντυνη για τó κράτος τους, γιατί αν πράγματι ύπαρχαν άκόμη κι άλλοι κόσμοι που δέν τους ξέρουνε, τότε; ό 'Αφέντης τώ Λογικώνε δέ θά τους είχε στην έξουσία του. Είναι όμως γραμμένο στους νόμους τού κράτους:

«Σ'ά λέγη κανείς πως ύπάρχει κάτι τι που δέν ύπακούει στόν 'Αφέντη τώ Λογικώνε, τότες ός τόν ψήσουν ως πού να λυώση!»

Στη συνεδρία μέσα σηκώθηκε ό Γλαγγής για να δια-

φεντέψη τις θεωρίες του. 'Εδειξε λοιπόν πως τó δόγμα «ό κόσμος είναι άτόφους», αντίφασκει στο: «είναι φυστημένος». 'Ερώτ'ητε μάλιστα που θά στέκονταν ό γίγαντας ό δημιουργός, δ δέν ύπάρχανε κι άλλοι κόσμοι! Οι 'Ακαδημαϊκοί της άρχαίας Σχολής μ' έλην τή σοφία τους βρεθήκανε σε δύσκολη θέση μπροστά στα λόγια τούτα. 'Ο Γλαγγής χωρίς άλλο θά είχε νικήσει με τις δυό πρώτες θεωρίες του, δ δέν τόν είχαν ύποφιαστή για τήν τρίτη. Μά τούτη τόσο πολύ τόν κκοσούτησε που κ' οι φίλοι κ' οι όπαδοί του δέν τολμήσανε πιά να τόνε διαφεντέψουνε, γιατί όλοι τους τή γνώμη τούτη πως ύπάρχουν άκόμη κι άλλοι κόσμοι, τή θεωρούσαν προδοτική κι άντεθνική! 'Επειδή όμως ό Γλαγγής δέν ήθελε καθόλου να πάρη πίσω τó λόγο του, ή πλειονοψηφία της 'Ακαδημίας ούχτηκε καταπάνω του, κ' οι πιδ φανατικοί από τους αντίπαλους του κουβαλήσανε μάλιστα καζάνια γεμάτα ζεστή γλυκερίνη για να τόνε βράσουν ως πού να λυώτη!

'Όταν άκουσα όλες αυτές τις άθάσιμες φλυαρίες κ' έπειδή ήμουνα βέβαιος πως βρέθηκε άπάνω σε μια σαπουνόφουσκα που ό γιός μου τήν είχε φυσήξει έδώ κ' έ'η λεφτά τ'ς ώρας, μ' ένα άγρο από τó παραθύρι τού σπιτιού μου, κ' έπειδή είδα πού στη συζήτηση τούτη άπάνω στις στραβές γνώμες ένα πλάσμα είλικρινό που πολεμούσε να βρ'η τήν άλήθεια, κόντευε να χάση τή ζωή του—γιατί και για τους Σαπουνιώτες τó βράσιμο είναι επικίντυνο—για όλα αυτά δέν μπόρεσα πιά να κρατηθώ, σηκώθηκα και ζή-

